

ฝันสู่ความเป็นเลิศ

สถาบันวิทยาการหุ่นยนต์ภาคสนาม (ฟีโบ้)

ดร. ชิต เหล่าวัฒนา

เรื่องความเป็นเลิศอย่างรูปธรรมของฟีโบ้ มีอยู่หลายด้านหลายมิติ สามารถหาอ่านและค้นคว้าจากเว็บไซต์ www.fibo.kmutt.ac.th หรือสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ และสื่ออื่นๆทั่วไป คงจะไม่มีประโยชน์มากนักหากผมจะนำมาพูดซ้ำ ณ ที่นี้

ผมมีความเชื่อว่า ก่อนจะมี “ความเป็นเลิศ” ได้ได้นั้น เราจำเป็นต้องมีความ “ฝันใฝ่” เสียก่อน ความฝันใฝ่นี้มิได้เป็นความฝันเพียงลมๆแล้งๆ แต่เป็นเรื่องของจินตนาการที่มีความเป็นไปได้ แม้ในวันแรกที่มีความฝันใฝ่นี้ คุณจะหมดหวัง หรือแทบจะเป็นไปไม่ได้เลย สิ่งที่สถาบันวิทยาการหุ่นยนต์ภาคสนาม(ฟีโบ้) ให้ความสนใจและใช้ความพยายามมากตลอดระยะเวลา 20 ปี คือกลไกในการสร้างความฝันใฝ่ที่ผมกล่าวถึงนี้

[FIBO's Fundamental Belief] กลไกนี้ถูกออกแบบขึ้นมาจากความเชื่อพื้นฐานที่ต้องเคารพความแตกต่างด้านบุคลิก ความคิด การทำงานของบุคลากรฟีโบ้แต่ละท่าน ความเคารพนี้ส่งผลให้มีการสนับสนุนให้แต่ละบุคคลสามารถเปล่งประกายฉายรัศมี สร้างสรรค์ผลงานได้อย่างเต็มที่ แม้ผลงานต่างๆเหล่านั้นจะหลุดโลกไม่ได้อยู่ในกรอบมาตรฐานของการทำงานที่คนส่วนใหญ่ให้การยอมรับก็ตามที่ นอกจากนี้ผมยังเชื่ออีกว่าฟีโบ้จักสามารถมีส่วนร่วมพัฒนาเทคโนโลยีหุ่นยนต์อย่างมีนัยสำคัญได้ ก็ต่อเมื่อบุคลากรของฟีโบ้มีความมันส์และสนุกสนานกับการทำงาน

[FIBO's Principle] นับจากฟีโบ้ถือกำเนิดขึ้นตั้งแต่วันแรก เรามุ่งเน้นเป้าหมายมากกว่าขบวนการเสมอ เป้าหมายที่จับต้องได้คือ ผลงานที่เกิดขึ้นต้องนำมาใช้งานจริงในภาคอุตสาหกรรมการผลิต และธุรกิจพาณิชย์ ดังนั้นปลายทางของความชาญฉลาดและจินตนาการ ฟีโบ้จำต้องต่อไปถึงยอดของการใช้งานให้เกิดผลทางปฏิบัติให้ได้ (States of the Arts to States of Practice)

[FIBO's Management Policies and Missions] มีหลายครั้งที่นักธุรกิจมาติดต่อผมให้ทำงานซ้ำๆ ซึ่งเป็นหนทางที่ฟีโบ้จะสามารถสร้างรายได้จำนวนมาก ผมมักจะปฏิเสธทันที เพราะเห็นว่ามีไข่มุกของฟีโบ้ ที่ฟีโบ้เราสนใจสร้างนวัตกรรมใหม่ๆที่สามารถใช้แก้ปัญหาได้ เมื่อสร้างสำเร็จแล้วก็จะถ่ายทอดให้ภาคเอกชนไปผลิตซ้ำๆเอง การทำงานหนักแต่รับรู้รายได้ไม่มากเพียงครั้งเดียวนี้ ธุรกิจเอกชนไม่สามารถทำได้เลยแต่หน่วยงาน วิจัยเทคโนโลยี เช่นฟีโบ้จำเป็นต้องทำเพราะหากไม่ทำแล้วประเทศคงหานวัตกรรมใหม่ได้ลำบาก ในขณะที่เดียวกันหากฟีโบ้

เฟลิดเฟลินอยู่กับการสร้างรายได้หลังล้มตัวไปผลิตผลงานแบบ Mass Production ความเป็นเลิศทางวิชาการจะสิ้นสุดทันที

เรื่องทำงานยากๆแต่สร้างรายได้น้อยในลักษณะนี้ ในเชิงนโยบายของพีโอบั ถือว่าเป็นงานที่ถูกต้องอันสำคัญยิ่ง ขอ ยกตัวอย่างงานที่พีโอบัถือว่าเป็นงานที่สำคัญ คือ หุ่นยนต์สำรวจใต้น้ำ (ROV) ที่กำลังดำเนินการให้กับ บริษัท ปตท จำกัด(มหาชน) เพื่อใช้สำรวจงานจริงของแท่นขุดเจาะน้ำมัน มีคนทักท้วงว่าเป็นงานที่ยาก รายได้ 25 ล้านบาทอาจ ไม่คุ้มความเสี่ยง ผมตอบว่ามหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกจะมีหน่วยงานคล้ายพีโอบั ทำงานด้านเทคโนโลยียากๆเสมอ และผมคิดว่างานประเภทนี้เสี่ยงน้อยกว่าหลายๆโครงการที่ใช้รูปแบบ G to G กับมหาวิทยาลัย เพียงเพื่อให้ มหาวิทยาลัยชื่อของแท่น งานแบบนี้เสี่ยงต่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยมากกว่า ขอย้ำว่างานที่ถูกต้องและสำคัญยิ่งนี้ แม้ในช่วงต้นไม่มีเงินทุนสนับสนุน พีโอบัก็จักพยายามหาทางทำให้ได้

เมื่อต้องมีการทำงานยากๆรายได้น้อยเช่นนี้ เราไม่เคยคิดว่าเราชนะหรือแพ้ หากงานที่เราทำสำเร็จดีชาวพีโอบัจะคิดว่า เป็นรางวัล แต่หากพลาดเราก็ยกย่องให้เป็นบทเรียน ผมเห็นว่ามุมมองนี้เป็นมุมมองเชิงบริหารคุณภาพอย่าง แท้จริง หลังจากตรากตรำทำงานมาเกือบ 20 ปี คุณภาพงานของพีโอบัจึงมีต้นทุนที่สำคัญและถูกบรรจุอยู่ใน ขบวนการคิด/การทำงานของพีโอบัอยู่ตลอดเวลา แม้พีโอบัจะมีงบประมาณน้อย ผมมักยินดีและยุยงทีมงานให้ลองสิ่ง ใหม่ๆเสมอแม้ผิดพลาดก็ไม่มีพลาดกลัว หรืออยากประหยัดเลย

ศิลปะสำคัญอีกอย่างในโลกความเป็นเลิศของพีโอบั คือทุกคนที่พีโอบัร่วมฝัน/ร่วมสำเร็จในเรื่องเดียวกัน โดยมีมิติ ของการมีส่วนร่วมในระดับที่แตกต่างกัน การวัดผลงานเชิงคุณภาพตามความฝันร่วมกันนี้ บางครั้งทำให้ผมมีปัญหา ในการใช้แบบฟอร์มมาตรฐานกรอกคะแนนให้แก่ทีมงานพีโอบัอย่างยิ่ง